

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri dne kratni po 16 vin., pri štiri kratni po 14 vin., pri dvoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne objave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštni ne proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Delavci in delavke!

Strankino vodstvo na Dunaju je izdalo naslednji poziv:

Še par tednov nas loči od prvega maja, svetovnega praznika delavstva.

Vsako leto smo prvega majnika demonstrirali

za osemurno delo.

Nikoli ni bila ta zahteva nujnejša kakor sedaj. Moči delavcev so vsled neprestanega, čezurnega dela brez počitka, vsled strašne podrejenosti izčrpana. Delavstvo prenaša vedno težje preveč dolgi delovni čas. Vpeljava osemurnega dnevnega časa, pred vsem v nepretrganih obratih, je nujno, neodrekljiva potreba časa.

Od leta 1890 dalje je bil prvi majnik dan

pobratimstva delavcev vseh dežel.

Tudi v tem letu hočemo poudariti preko vseh strelskih jarkov svojo solidarnost z delavstvom vseh narodov. Demonstrirati hočemo za zopetno vpostavitve internacionale.

Vojna je izvela delavce od mirnega dela. Prinesla je nepreračunljivo trpljenje proletarcem vseh dežel. Potopila je v morju krvi najboljše in največje pridobitve desetletja trajajočega kulturnega dela. Siti smo vojne. Na svetovni praznik delavcev hočemo demonstrirati

za splošni mir.

Povedati hočemo vladajočim naše dežele in vseh dežel vnovič, da množica ljudstva noče strmoglaviti sovražnika, niti noče osvajanj, temveč ničesar drugega kakor pravi sporazumni mir!

Kakor so avstrijski narodi že od leta 1890 dalje, kakor so storili že prejšnje leto hočejo praznovati tudi letos prvi majnik

s počitkom dela.

Pozivljamo pristojne organizacije, da povsod ukrepejo potrebne priprave za izvršitev počitka dela in za dostojno proslavo delavskega praznika.

Enajsti zvezni shod avstrijske kovinarske zveze.

V ponedeljek, dne 18. marca ob 10. dopoldne je pričel zborovati enajsti zvezni shod kovinarjev na Dunaju v slavnostni dvorani »Delavskega Doma« v desetem okraju.

Načelnik sodrug Smutny omenja, da bi se bil imel vršiti zvezni shod že leta 1914. Nastopila je vojna. Takrat smo imeli 62.000 članov, vojna pa je skrčila to število na 28.000. Že leta 1916. je pričela organizacija zopet naraščati, leta 1917. pa je nastalo med delavstvom veliko vznemirjenje zaradi nedostadne prehrane in drugih stvari. Sklenili smo nato pogodbo in ta je pokazala kovinarjem pot v zvezo. Danes imamo 110.000 članov. Zato se nadajamo, da bomo še vedno napredovali kakaj breme sloni še vedno nad nami. Pozdravljamo tudi tovariše na bojišču in le želimo, da se čimprej povrnejo med nas. V šestih in pol letih smo izgubili mnogo

tovarišev in sodrugov. Razen naših zaupnikov in tovarišev so umrli v tem času Hilari, Höger, Schuhmeier, Schlinger, Silberer, Schrammel, Walecka, Winarsky in Pernerstorfer. Internacionala pa žaluje na grobeh Bebla in Jauresa. — Na zveznem shodu so bile zastopane nemška, danska, švicarska, ogrska kovinarska zveza in avstrijska strokovna komisija. Nato so se izvolili odseki.

Zastopniki tovariških organizacij so zvezni shod najiskreneje pozdravili.

V popoldanski seji prvega dne je predlagal sodrug Domes v daljšem govoru kot poziv za obnovitev internacionale posebno resolucijo, ki naglašala: Prvič po izbruhu kapitalistiške svetovne vojne na zveznem shodu zbrani, pošiljajo zaupniki kovinarskega delavstva vseh avstrijskih narodov svojim bratom v vseh nevtralnih in vojno zapletenih deželah odkritosrčno proletarske pozdrave in izražajo najtoplejšo željo po čimprejšnji obnovitvi delavske internacionale. Globoko v srcih avstrijskega delavstva vkoreninjeno vneto ljubezen do internacionale tudi vi hre vojne in poskusi kapitalističnega tiska niso mogli omajati. Z velikim ponosom nas je navdajalo, ko je internacionala sklenila, da se hoče obhajati nje petdesetletnica v našem glavnem mestu obenem kot naš zvezni shod in neutešne bolečine nam je povzročilo preprečenje mednarodnega socialističnega kongresa. Vera v potrebo in v bodočnost mednarodne združitve trpečega delovnega človeštva živi neprestano dalje v nas, da postala je zahteva, ki se bo popolnoma posvetila delu zbližanja in tovariških odnosov. Z občudovanjem smo sledili v pošteno simpatijo dvig ruskih proletarskih razredov, s hvalenostjo smo opazovali odločno delovanje naših francoskih bratov, in nepozabno nam ostane delovanje naših severnih bratskih zvezi priznanje smo izrekli vsem uspehom kovinarskih organizacij glede na razredno solidarnost in mednarodnost, predvsem nemški kovinarski zvezi. Vedno smo priznavali prepričano in neomajno delo mednarodne kovinarske zveze za ohranitev internacionalitete. Iz teh dejstev sklepamo nič manj kakor iz okrepitve mednarodnega kapitalizma, ki se že povsod oborožuje proti delavstvu, nado in prepričanje, da se bodo delavci vseh narodov zopet kmalu zedinili, da sprejmejo obrambni boj proti izkoriščanju in zatiranju ter se podvigne delavski razred. Hvala ruskim revolucionarnim socialističnim množicam, da je postala mirovna misel tako mogočna, da je niso mogle ustaviti ne najmočnejše ofenzive in ne najhujši govori. Da se delavstvo kovinarske industrije, ves socialistični proletarijat za boj proti kapitalizmu s potrebnimi silami čimprej okrepi, potrebujemo internacionalo. Zato kliče enajsti zvezni zbor kovinarjev proletarcem vsega sveta, da izvrše velike zgodovinske naloge, med katerimi je najvažnejša obnovitev internacionale. Bračevske organizacije nevtralnih dežel imajo tukaj delokrog izrednega pomena; njih naloga je predvsem, da prično vzvišeno delo za obnovitev bojnega zvezništva in pospešujejo. Če naj pripada bodočnost socializmu, demokra-

ciji, svobodi, mora postati prej čas socialistične in strokovne internacionale.

K drugi točki je poročal sodrug Heitzinger o blagajniškem poročilu.

(Dalje prih.)

Revirna konferenca v Trbovljah.

V nedeljo se je vršila v »Delavskem Domu« v Trbovljah revirna konferenca rudarjev na jugoslovanskem ozemlju na kateri so bili zastopani rudarji iz vseh krajev — izvzemši Sabinj.

Izvrševalni odbor jugoslov. soc. dem. stranke je zastopal na konferenci sodr. Petefan iz Ljubljane. Unijsko vodstvo je poslalo pismen pozdrav.

Sodr. Čobal, načelnik revirskega odbora je z lepim nagovorom otvoril konferenco. V predsedstvo so bili izvoljeni sodrugi Strauss za predsednika in Malovrh za zapisničarja. Sodr. Petefan je pozdravil konferenco v imenu izvrševalnega odbora.

K prvi točki dnevnega reda je podal poročilo revirnega odbora, sodr. Sitter.

Iz poročila posnemamo te-le važnejše podatke:

Zadnja revirna konferenca se je vršila leta 1912. Od tedaj smo imeli silno burne čase in danes po vseh neprilikah smo v prijetnem položaju, da lahko izjavljamo, da smo tudi v tem času zatiranja, omejevanja svobode delali, kakor se spodobi organiziranemu delavstvu.

V tajništvu se je izvršila sprememba. Sodrugi Tokan, ki je opravljal tajniške posle, se je preselil aprila meseca 1913. v Ljubljano s strokovnim listom »Rudarjem«, zaupniško mesto pa je prevzel sodrug Ule Anton in se preselil v Trbovlje. Tajništvo je prejelo od leta 1912. do konca 1917. dopisov 2827, odposlalo jih je pa 3364. Dopisi so se tiskali agitacijskih, organizacijskih, združnih, nezgodnih, bratovskoskladničnih, mezdnih, pritožbeno-komisijjskih, odškodninskih, davčnih in preskrbninskih zadev. V mezdnih, bratovskoskladničnih, bolniško-blagajniških in odškodninskih (§ 1154 b) vprašanjih je dalo tajništvo ustna pojasnila v 1034 primerih. Ob mobilizaciji so v 142 primerih člani dobili potrebna pojasnila glede pre-skrbe svojcev.

Do izbruha vojne smo v revirju priredili 68 shodov. Po izbruhu vojne je bila agitacija onemogočena. Vsi shodi so bili prepovedani, uvedena je bila pisemska cenzura, tako, da nam ni bilo mogoče niti pismeno se dogovarjati glede agitacije. Prišla je militarizacija rudniških obratov in s tem se je pričela križevna pot slovenskih rudarjev. Prepovedano je bilo rudarjem udeleževati se sestankov in dogovorov. Rudarji so bili preganjani za vsako malenkost in gorje tistemu, ki se je upal pritožiti. Niso bili redki slučaj, da so rudarji v Trbovljah navezavali, v ječo zapirali in dajali v spono in tudi drugače mučili. Ta srednjeveški sistem je trajal zlasti leta 1915. in 1916. do Stürgkhovega padca. Podjetniki so izrabili ta položaj v svoj prid in plačevali plače celo do 2 K na dan, kljub temu, da je draginja vsak

dan naraščala. Te razmere so spravile rudarje skoro v obup. Obenem pa so imeli takrat rudarji slabo hrano, ker plače so bile nizke in rudniki so takrat hoteli delavce preslepiti s tem, da so obljubovali namesto povišanje plač živila po znižanih cenah. Posledica tega je bila ta, da živil ni bilo, ker rudnik je tem več prihranil, čim manj živil je dobil in jim je bilo prav, ker ni bilo treba na cenah doplačevati. Naravno je, da o te razmere močno vplivale na zdravje rudarjev. Samo v trboveljskem okraju je bilo leta 1916. 15.786 in leta 1917. 16.367 bolezenskih slučajev.

Plačilna gibanja smo imeli leta 1912. pri trboveljski družbi, in sicer za Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Ojstro, pri katerem smo dosegli 5% povišanja na plači. Obenem se je izdelala takrat tudi mezdna tabela za pogojno delo. V prvih dveh letih vojne ni bilo vsled groznega terorizma niti govoriti o kakšnem plačilnem gibanju. Šele ko je padel Stürgkh in ko so pričele delovati pritožbene komisije, in zlasti pa po praznovanju prvega majnika 1917. so rudarji dobili novo moč in pogum, ter se pričeli zanimati za svoj položaj. Tako v maju smo stavili zahteve Trboveljski družbi, ki je, kakor vedno, odklonila zahteve. Tožili smo jo pred pritožbeno komisijo, kjer smo dosegli za rudarje v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku, v Ojstrem in Labinju 40% povišanja plače, 20% vojne dcklade in za vsaki opravljen šit 1 K, ter za žene 50 in za vsakega otroka 25 vin. draginjske doklade. Septembra istega leta smo zopet stavili nove zahteve za povišanje plače. Tudi tokrat jih je družba odklonila in šli smo zopet pred pritožbeno komisijo, ter spet dosegli takoj 30% zvišanje draginjske doklade in z 11. marcem 1918. še 20% zvišanja plače. Skupno smo dosegli 110% izboljšanja na plači in 50% povišanja na izrednem delu. Za rudarje v Št. Janžu se je doseglo 40% zvišanje plače ter po eno krono za ženo in 50 vin. za vsakega otroka. Za rudarje v Velenju se je doseglo 50% in od 1. januarja t. l. še 10% zvišanje plače. Intervencij smo v tem času napravili 268, in sicer pri pritožbeni komisiji, bratovsk skladnici, raznih razsodiščih, zavarovalnicah, direkcijah itd. zlasti v Trbovljah, Ojstrem, Hrastniku, Zagorju, Labinju, Kočevju, Velenju.

Zlasti je treba omeniti, da smo pri bratovski skladnici v Trbovljah dosegli, da se je moralo penzionistom penzije za nazaj plačati, ker so jim jih za časa vojne ustavili, in sicer so morali izplačati okolo 35.000 kron.

Člansko gibanje je danes razveseljivo, če pomislimo, da smo v prvih letih vojne na 400 članov in da imamo danes okolo 3000, ter se pri vseh podružnicah vedno priključajo novi člani. Kakor vidite iz poročila, smo napravili vse, kar je bilo mogoče v dobrem in slabem času. Nismo zamudili prilike, da smo po svoji moči branili interese rudarjev.

O poročilu se je vnela debata, v katero so posegli sodr. Čobal, Malovrh, Saveznik (Velenje), Majdič (Trbovlje), Straus (Idrija), Ipavic (Črna). Vsi so soglašali, da je zaupnik napravil vse, kar se je dalo. Po zaključnem govoru sodr. Sitterja je bila sprejeta ta-le resolucija: Konferenca vzame poročilo zaupnika na znanje in sklene, delati z vsemi močmi na to, da se organizacija popolnoma izgradi ter da je vsakega danes navzočega delegata dolžnost, sodelovati pri zgradbi organizacije z vsemi pripomočki.

O drugi točki: Predlogi k unijskemu zboru je poročal sodr. Čobal, ki je v daljšem govoru omenjal rudarske razmere v časih, ko ni bilo še organizacije, ter uspehe, ki so se potom organizacije dosegli do vojne in v vojnem času. Poudarjal je, kakšni boji da čakajo rudarje po končani vojni, ko bodo rudniški kapitalisti skušali vzeti rudarjem vse to, kar se

je dovolilo za časa vojne, dočim draginjske razmere še delj časa po vojni take, kakršne so danes. Da si ohranimo to, kar smo praborili, bo treba bojev, ki jih bo mogoče zmagati le s krepko strokovno organizacijo, ki mora imeti na razpolago tudi močne bojne fonde. S tega stališča je predlog Unije, da se prispevki zvišajo, čisto opravičeno. Prepričan je sicer, da bo ta predlog našel nekaj odpora med članstvom, ali to je treba poučiti o nujni potrebi okrepitve naše organizacije.

Po vojni ne bo mogoče dajati stavkujočim podporo, kakršna je bila pred vojno, ker bi si s tako nizko podporo ob sedanjih draginjah niti kruha ne mogli kupiti. Zaraditega predlaga unijsko vodstvo, da se strokovna podpora zviša na 3 kro-
ne na dan za člane in po eno krono na teden za vsakega otroka.

Razprave so se udeležili sodr. Saveznik, Treven, Sitter, Straus, Ule, Malovrh in Klenovšek, ki so eni izražali bojazen, da bo vsled poviška prispevka šte-
vilo članstva padlo, drugi pa so temu ugovarjali, ker izkušnje nas uče, da vsled zvišanje prispevka ni članstvo še nikdar padlo, zvišalo pa se je. Nato je bil z vsem proti trem glasom sprejet naslednji predlog:

Konferenca sklene, da se strinja s predlogom unijskega odbora v zmislu sklepa seje skupnega odbora z dne 30. in 31. januarja 1918. glede izvišanja prispevkov. K točki 4 c) pa: Člani prvega razreda dobijo, če so vplačevali 52 tedenskih prispevkov in so zboleli, pričenši s tretjim dnevom bolniško podporo v znesku 40 vi-narjev dnevno do 70 dni v letu. Bolniška podpora ima znašati skupno v letu 28 K.

Pri točki časopisje je podal sodr. Pet-
teja n poročilo o situaciji »Delavca« (ker je bil upravnik sodr. Zore zadržan). Iz poročila je razvidno, da ima »Delavec« danes 3500 izvodov. »Delavca« jemljejo danes vse stroke izven železničarjev, ki imajo svoj strokovni list.

Nato poroča sodr. Straus o predlogu Idrijske podružnice, da naj »Delavec« po-
stane glasilo vseh slovenskih organizira-nih delavcev. K predlogu je govoril sodr. Sitter, Treven in Čobal, na kar se sklene, da naj za sedaj ostane list last revirnega odbora.

Pri točki raznoterosti, se sklene, da naj se po vseh rudniških krajih dostojno praznuje prvi majnik po navodilu naše stranke.

V revirni odbor so bili izvoljeni sodr. Čobal, Sitter, Urlep, Straus in Ule. Za de-
legate za unijski zbor na Dunaju sodrugi Malovrh (Hrastnik), Sitter in Klenovšek (Trbovlje), Prašnikar (Zagorje), Straus (Idrija).

Nadalje sta bila sprejeta še naslednja predloga:

1. Unijsko vodstvo, ki se izvoli se pozivlja, da povabi k skupnem sestanku vse državne rudnike kakor: Idrija, Velenja, Zabukovce, Celje, Johannistal, Pri-bram, Bleiberg, Brikslek, Raibl v svrhu, da se izvedejo skupne izboljšave mezdnih razmer, zavarovalne in delavne zadeve.

2. Konferenca sklene, predlagati unijskemu zboru, unijski zbor naj sklene, pre-mestiti sedež centrale iz Purna na Dunaj. Pri nastavljanju unijskih uradnikov ozi-rati se je na to, da se vstreže jezikovno in pismeno vsem narodom ter da se nastavi tudi slovenski uradnik.

Sodr. Petek je priporočal zaupni-
kom, da naj v svojih krajih poleg za strokovno agitirajo tudi za politično organi-zacijo in strankin dnevnik »Naprej«.

Ko je bil dnevni red izčrpan je pred-sednik zaključil konferenco ob 4. uri po-poldne.

Domači pregled.

Za praznovanje prvega maja v Idriji. se določa sporazumno z vsemi delavski or-ganizacijami v Idriji naslednje: 1. Dne 30. aprila popoldne razobešanje zastav na hišah. 2. Ob pol 9. zvečer v pivarni pri »Črnem orlu« Etbin Kristanova drama »Samosvoji«, sodeluje tamburaški zbor. 3. Dne 1. maja splošen počitek dela. Ob pol 8. zjutraj zbi-rališče občinstva na glavnem trgu. Ob 8. obhod po mestu takole: naprej kolesarji, potem godba in društven odbor z zastavo na čelu. Za odborom mladina, v sredi žens-tvo in potem moški. Ob 9. dopoldne velik javen shod v pivarni pri »Črnem orlu« z dnevnim redom »politični položaj, delavstvo in mir«. Poročevalec iz Trsta. 4. Popoldne od 4. do 11. zvečer v pivarni Črnega orla plesni venček z drugimi zabavami. Svira godba na lok in tamburaški zbor.

Sodrug Leopold Mahrer strokovni tajnik v Celovcu je umrl v 50. letu svoje dobe. Sodrug je bil znan tudi slovenskim delavcem in je bil jako delaven orga-nizator.

Občni zbor podružnice mizarjev v Ljubljani. V nedeljo dne 14. aprila t. l. je imela naša podružnica celoletni občni zbor. Predsednik s. Zoré je poročal, da podružnica kljub agitaciji na članih ni mnogo pridobila, vzrok temu je pač to, ker se velika večina nekdanjih članov še vedno nahaja pri vojaki. Gospodarski položaj članov se ni izboljšal, prejete zvišane in draginjske doklade nikakor ne odговarjajo draginjskim razmeram. V tem pogledu bo v korist članov treba storiti gotove korake. Iz blagajniškega poročila povzamemo sledeče: Dohodki: 897 prispevkov po 76 vin. 681 K 72 vin. Izdatki: Bolniška podpora 112 K; izredna podpora 12 K; inkaso 8 K 97 v; časopis 72 K 80 v; skupini 53 K 82 v; na zvezo se je odposlalo 422 K 13 v. Lokalna bla-gajna je imela 143 K 82 v dohodkov, iz-datkov pa: Izredna podp. 84 K upravni izdatki 9 K 60 v; strokovni komisiji 8 K 97 v; stanarina 25 K; preostanek v blagajni koncem leta 16 K 25 v. Dispozicijskega sklada se je nabralo 35 K 88 v. Podružnično denarno imetje znaša koncem leta 1917 6745 K 34 v. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči sodrugi: Načelnik Zore Viktor; na-mestnik Prevc Ignac; blagajnik Bradeško Andrej; v ostali odbor pa Golar Jakob; Hlebš Franc in Drinovc Jakob. V nadzorstvo sta bila izvoljena: Bučan Franc in Žebavc Matej. K zadnji točki se je obravnavalo o delu za okrepitev organizacije ter se je na predlog s. Prevca sklenilo prirediti delavniške sestanke. Na predlog sodr. Zoreta se je sklenilo oddati društveno knjižico »Svobodi« proti gotovi garanciji. Z ozirom na bližnji zvezin zbor se je sklenilo, sklicati še en shod, na katerem se naj bi zavzelo stališče napram reformam, ki jih predlaga zvezino načelstvo. Ko so se rešile še nekatere notranje društvene zadeve, se je zborovanje zaključilo.

Obvezna skupna prehrana. Češki listi poročajo iz verodostojnega vira: Vlada pri-pravlja načrt, da se uvede na jesen v mestih in industrijskih krajih za vsa gospodarstva, ki nimajo več kot 6000 K letnih prejemkov, obvezno skupno prehranjevanje. Prehranje-vanje se bode vršilo v gostilnah in re-stavracijah rajonirano. Kot kuharji bodo, v kolikor bo nedostajalo sil, pritegnjeni vojaki, nesposobni za frontno službo. Na ta način naj se čim najizdatnejše izrabijo vsa raz-položljiva prehranjevalna sredstva. Gospo-darstva, ki imajo prejemke preko 6000 K, ne bodo obvezana se udeleževati skupne prehrane, toda država jim ne bo odkazovala nobenih drugih živil razven kruha.

Goriški deželni odbor zopet v Gorici. Goriški deželni odbor je pričel 16. t. m. zopet uradovati v Gorici. »Begunski oddelek goriškega deželnega odbora« bo uradoval še nadalje na Dunaju, VIII. Schlesingerplatz 2. 3. nadstr.

Naročajte
in širite

„NAPREJ!“

Deželna poslovalnica za oblačila v Ljubljani objavlja sledeče: Navodilo glede zaloga posamezne osebe na oblačilih in perilu. 1. Gornja obleka za moške in dečke: delavna obleka 1 kos, prazniška obleka 1 kos, zimski suknjič ali površnik 1 kos, poletni površnik 1 kos, posamezni delavni suknjiči 2 kosa, posamezni telovniki 2 kosa, posamezne hlače 2 kosa, delavni predpasniki (po poklicu) 2 kosa, zimske rokavice 1 par. — 2. Spodnja obleka in perilo za moške in dečke: dnevne srajce 6 kosov, nočne srajce 2 kosa, spodnji jopiči 3 kose, spodnje hlače 4 kose, nogavice 6 parov, žepni robci 12 kosov. — 3. Gornja obleka za ženske in deklice: delavna obleka 2 kosa, prazniška obleka 1 kos, posamezno krilo 1 kos, posamezna bluza 2 kosa, zimski plašč ali plaščev ovrtnik 1 kos, ogrinjalo 1 kos, jutranja obleka 1 kos, predpasniki 3 kose, zimske rokavice 1 par. — 4. Spodnja obleka in perilo za ženske in deklice: dnevne srajce 6 kosov, nočne srajce ali jopiči skupaj 3 kose, hlače 4 kose, spodnje krilo 3 kose, nogavice 6 parov, robci 12 kosov. — 5. Obleka in perilo za otroke: srajce 6 kosov, nočne hlačice 4 kose, spodnje hlačice 6 kosov, obleke (jopice, bluže, krilca) 2 kosa, nogavice 6 parov, predpasniki 3 kose. — K temu se pristavlja, da se bo pri razdeljevanju ljudskega blaga strogo ravnalo po navedeni zalogi oblek. Pri prvi oddaji se gotovo ne bo moglo zadovoljiti vse prošilce, pripominja pa se, da se bo redno v gotovih terminih oddalo razpoložljivo množico v prodajo, tako, da bodo tisti, ki ne pridejo prvič na vrsto, gotovo lahko prišli pri poznejši oddaji. Kdo dobi izkaznice, bo presodila posebna komisija, v kateri bodo zastopani vsi sloji, tako da se ne bo mogel nikdo pritožiti, da se mu godi krivica. Pri izdajanju izkaznic se bo vpoštevala ubožnost in pa vrsta, v kateri se bodo prosilci zglaševali. Pri tej priliki se omenja, da se prične z razdeljevanjem koncem tega meseca ali prve dni majnika. To velja za celo deželo.

Usodna zmota dunajske policije. Ne prestano zasledovanje vlomilca Breitwieserja na Dunaju je imela usodne posledice za tri nedolžne ljudi. Policija je že dalje časa zasledovala vlomilca, na sled mu pa nikakor ni mogla priti. Naenkrat pa je dobila vest, da se nahaja Breitwieser in njegova družba v kavarni Fleischhacker, na kar je odposlala tja policijskega agenta s stražniki. V kavarni so sedeli pri mizi neki civilist, po en avstrijski in nemški vojak. Zadnji je bil jako podoben vlomilcu Breitwieserju. Policija je prišla v kavarno in na poziv „roké kvišku“ obkolila mizo, okolo katere so sedeli omenjeni trije gosti. Nemški vojak je pri tem vstal, toda obdržal roke pod mizo, kar je zbudilo pri stražnikih sum, da se hoče braniti z orožjem. Policijski agent je zato oddal nanj tri strele iz samokresa in ranil vojaka v uho in prsa. Težko ranjen se je zgrudil pod mizo, in zopet so menili stražniki, da se namerava braniti pod mizo. Policijski agent je oddal proti njemu še en strel ter ranil tako avstrijskega vojaka v spodnji del telesa. Ko je med tem pozval stražnik civilista, da naj drži roke kvišku je segel ta z levo roko v hlačni žep, kar je zbudilo zopet sum, in strel, ki ga je oddal nanj stražnik, je ranil civilista v komolec. Oba vojaka sta bila težko ranjena, civilist pa je odsel, ko je zadobil prvo pomoč, sam domov.

Eksplozija v Blumau pri Dunaju. Dne 5. t. m. je ob 9.25 dopoldne v objektu za izdelovanje pikrinove kisline v Blumau nastala eksplozija, ki je porušila objekt in poškodovala sosedna poslopja. Mrtvih je 35, težko ranjenih 29 oseb. O vzroku eksplozije se ničesar ne ve. Vojni minister se je podal dne 6. t. m. tja. To poročilo je uradno pa je bilo izdano šele deset dni po nesreči.

Tihotapci. V zadnjem času so nakupili agenti v Novem sadu velike množine slanin in masti, kar so odposlali v zabojih

in sodih na naslov tvrde Laurin in Klement v Mlado Boleslavo. V Sabadki je zaplenila pred nekaj dnevi žandarmerija eno teh pošiljatev. Tihotapci so poskakali med vožnjo iz vlaka in zbežali. Le enega vojaka, ki je imel pri sebi potno listino mladoboleslavskega vojaškega poveljstva, so prijeli.

Gališka moka za Ukrajino. Iz vojnega tiskovnega stana dementirajo, da bi bilo odposlanih 100 vagonov gališke moke v Ukrajino. Poslana so bila tja le druga živila, tako konzerve in pa tobak.

Novi načrti za rešitev jugoslovanskega vprašanja. „Bohemia“ poroča: Vlada je izdelala, kakor smo izvedeli iz gotovega vira, nove načrte za rešitev jugoslovanskega vprašanja v Avstriji, ki sicer ne odgovarjajo majniški deklaraciji jugoslovanskih poslancev, ali vsebujejo vendar narodno avtonomijo Jugoslovancov, ne glede na sedanje deželne meje in torej ne soglašajo s svojecasnimi izjavami ministrskega predsednika dr. Seidlerja.

Politični dogodki. Avstroogrski zunanji minister je odstopil. V svojem dunajskem govoru je trdil, da je Francija prosila za mir. Francoski ministrski predsednik Clemenceau je pa to preklical in se skliceval na cesarjevo pismo, ki ga je dobil cesarjev svak Sikst Parmski ter ga predložil v prepis francoskemu zunanjemu uradu. Czernin je to pismo tajil. In končno se je uradno konstatiralo, da pismo ne vsebuje nobenih koncesij Franciji, da se ne ujema z besedilom itd. Vrhutega je napadal Čehe in pacifiste kot podaljševalce vojne ter očitno prešel v tabor aneksionistov, kljub temu, da je prej zavzemal vedno vsaj navidez miroljubno stališče. Vse to mu je zadalo zadnji sunek in umaknil se je ter se umakne sploh iz političnega življenja. Naslednik grofa Czernina je postal grof Štefan Burian. Burian je že bil zunanji minister od decembra 1915 pa do 22. decembra 1916, ko mu je nasledoval Czernin. Ta sprememba je pa povzročila večje spremembe. Burian je somišlenik in orodje grofa Tisze. In če je Burian tudi le začasni zunanji minister nas vendar to ne sme navdajati z nado, da se vladni sistem spremeni. Tudi Wemberlejeva vlada na Ogrskem je podala demisijo. Grof Tisza, nasprotnik volilne pravice, aneksionist in imperialist od nog do glave utegne dobiti zopet popoln vpiv na ogrsko in na skupno vlado.

Nove cene! Naznanjamo tu nove, sedaj veljavne cene, za nekaj zelo priljubljenih »Elsa« izdelkov, kateri se morejo še dobiti pri E. V. Feller-ju, lekarnar v Stubici Elzatrž štev. 334. (Hrvatsko), dokler je še zaloga in dokler se morejo preparati še izdelovati in sicer stane: Fellerjev bololajšajoci fluid z znamko „Elsafluid“, 6 dvojnatih ali 2 špecijski steklenici K 14.32 franko, 12 dvojnatih ali 4 špecijske steklenice K 27.32 franko, nadalje Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglijice z znamko „Elsakroglijice“, 1 zavitek K 7.37 franko ali 2 zavitka K 13.47 franko. Elsa pomada za obraz in varstvo kože (močnejše vrste) K 4.50, tanochina pomada za povspenjenje rast las (močnejše vrste) K 4.50, usipalni prašek kot dodatek K 1.—, Fellerjevo lilijno milo in še drugi Elsa izdelki se radi požrile in računajo po sedanjih ceni, dokler

(Bolečine v obrazu) pridejo večinoma vsled prehlajenja. Odpraviti bi jih bilo torej na slični način, kakor revmatske bolečine v udih ali na truplu. Samo je pri obraznih bolečinah odprava vsled tega komplicirana, ker je v obrazu težko napraviti krepke masaže ali pa toplo obvijanje. Tembolje bode prišlo vsled tega vsem od obraznih bolečin mučenim Fellerjev bolečine odpravljajoči, rastlinski esenčni fluid z. zn. „Elza fluid“. Vsled njegovega krvno cirkulacijo živahno povečujočega vpliva zadostuje že ednostavno obdrženje z njim, da se obrazne bolečine odpravijo. Tudi njegov osvežujoči dobri duh in njegov živce pomirjajoči učinek napravita rabo „Elza“-fluida zoper obrazne bolečine posebno priporočljivo. Mnogoštevilno zdravnikov in več kot 100.000 zahvalnih pisem potrjuje blagodejni, bolečine odpravljajoči učinek tega priljubljenega domačega sredstva. 12 steklenic stane franko samo 14 K 32 h. Naroči naj se pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica „Elza“-trg št. 334. (Hrvatsko). Tudi Fellerjeve milo odvajajoče Rhabarbara-kroglijice z. zn. „Elsa“-kroglijice, dobro, tek pospešujoče želodčno sredstvo, zamore se obenem naročiti. 6 škatlic franko stane samo 7 K 37 h. Zamoremo ta izborna domača sredstva iz lastne izkušnje najbolje priporočati, istotako mentolni črtnik zoper migreno.

je še zlaoga. Cene, katere so navedene v raznih tiskovinah še od preje, sedaj niso več veljavne.

Svetovni pregled.

Svetovna vojna slavi svoje orgije na zahodnem bojišču. Krvavi boji trajajo neprestano sedaj na tem sedaj na onem oddelku. Nemci so imeli razmeroma velike uspehe, zakaj prodiranje se skoro nepretrgoma nadaljuje. Zlasti je prizadeta angleška bojna črta. Vršni se na Flanderskem zopet te dni velika bitka, v kateri so se pričeli Angleži umikati od Yperna. Angleži so pa izkrcali večjo vojsko v Rusiji pri Helsingforsu. Nemci in Avstrijci operirajo v zasedenih deželah Rusije dalje in urejujejo razmere po svoje. Nekaj bojev so imeli tudi Turki z Angleži in Armenci v Mali Aziji. Na italijanskem bojišču so le posamezni manjši boji. Vojno razpoloženje je tudi letos spomladi naraslo. To nam priča, da bo šla vojna do izčrpanja. Amerika se pripravlja še vedno in zalaga sporazum z vsemi potrebščinami.

Žalostne številke iz velike dobe. Te dni se je na nekem sestanku stražnega in zapiralnega obrta, katerega so se udeležili zastopniki iz vseh krajev Nemčije, poročalo o dejstvih, kako zrastle je morala v vojni. Zvezni ravnatelj Kettenbau je izjavil, da so izplačila za zavarovanje zoper tatvino narasla za pri vlomih ukradeni blago od leta 1914 do 1916 od 1,600.000 na 4,400.000 mark. Leta 1917 se ceni svota izplačil že okrog dvajset milijonov. Pri pruskim železnica so znašali leta 1914 izplačeni zneski za ukradeni blago 4,200.000 mark, v letu 1917 pa že okrog 57 milijonov mark.

„Vorwärts“ o avstrijsko nemški zvezi. „Vorwärts“, ki zopet izhaja, piše: „Avstrija postane po vojni v večji meri kot dosedaj država narodov, ki bo dobila svojo življensko možnost v svobodnem razvoju vseh njenih narodov. Taka država postane lahko prijateljica Nemčije, če bo Nemčija vse opustila, kar bi se zdelo, ka-

Društveni funkcionarji in člani, pozor!

Da vsa nerazporazumljenja odstranimo, sporočamo da je v soboto 16. tedenski prispevek t. l. zapadel.

Vsi člani, ki majo prispevek plačan samo do 6. tedna, se opozarjajo da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 9. prispevek t. l. že poravnal. Od izplačljive podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo.

kor da se hoče mešati v notranje razmere te države. Garancija pa ni dana, da bo zveza po vojni še nadalje obstojala, in najmanj bi bila ta zveza zagotovljena z vsenemško politiko. Mi se moramo oprostiti predstave, da bodo dežele, katere brani skupna črta okopov, potem vojne združene v politično celoto.

Mirovna pogajanja z Rumunijo. O rumunski mirovni pogodbi je izvedel „Lokalanzeiger“, da obstojajo še precejšnje difference glede cen, ki jih zahteva Rumunija za žito in druge dobave. Nemški posredovalci niso voljni plačati cene, ki bi pomenilo vojno odškodnino Nemčije Rumunski. Ukrajini je bilo treba priznati višje cene, ker ni bila dolžna prevzeti dobave.

Poljski ministrski svet. „Kurier Warszawski“ poroča, da se je vršila dne 16. t. m. seja poljskega ministrskega sveta, v kateri so razpravljali med drugim tudi o zunanjem političnem položaju v zvezi z odstopom grofa Czernina. Nato so sprejeli načrt o prevzetju notranje uprave in drugih državnih uradov iz rok vojaške oblasti. Ta načrt predlože okupacijskim oblastim, nakar se bodo vršile skupne konference, da se ugotovijo podrobnosti.

Nemško-rusko razmerje. Ljudski komisarijat zunanjih zadev v Moskvi je sporočil nemški vladi, da pričakuje nemško diplomatsko odposlanstvo v Moskvi, in da je za njegov sprejem že vse pripravljeno. Ruska vlada je dala na razpolago za grofa Mirbacha posebno hišo in bo odposlanstvo ki zapusti Berlin 18. aprila zjutraj, dala odpeljati z ruske meje s posebnim vlakom.

Sklicanje ukrajinske ustavodajne skupščine. Rada v Kijevu je sklenila sklicati ukrajinsko postavodajno skupščino za dan 12. maja na temelju decemberskih in januarskih volitev z nadomestnimi volitvami v okrajih, v katerih se volitev še ni vršila.

Severno-ruska republika. Petrogradski dopisnik nekega pariškega lista poroča, da se Sinowjev kot zastopnik petrogradskega sovjeta pogaja v Moskvi o ločitvi Petrograda od Moskve in o ustanovitvi nove severnoruske republike iz gubernij severno od Volge in Kame s Petrogradom kot glavnim mestom.

Iz angleške zbornice. Angleška spodnja zbornica je s 301 proti 103 glasovom sprejela zakon o rezervnem moštvu. — Vprašanje o homeruli bodo sedaj najbrže rešili, in sicer na podlagi, da brambne dolžnosti na lrskem ne bodo vpeljali, do-

kler homerula en bo postala zakon. Če bo gornja zbornica homerulo odklonila, bo vlada odstopila.

Štrajki v Ameriki. Newyorški listi poročajo, da so v St. Louisu izbruhnili tako številni štrajki, da se more govoriti pravzaprav o delavski vojni. Tudi v velikih državnih ladjedelnicah v Rock-Islandu in Filadelfiji štrajkajo.

Kako se obnašajo konji na fronti. Neki angleški oficir pripoveduje v „Timesu“: Velika je razlika med obnašanjem konj, ko gredo na fronto in ko se vračajo s fronte. Ognjevito, naravnost nestrpnost vlečejo topove po cesti proti fronti, ko pa se vračajo, kažejo popolno apatijo. Ko gredo tja, so čvrsti, vračajo se zamazani, da jih je komaj spoznati. Angleški konji so sredi granatnega ognja pogumni, argentinski in kanadski pa iščijo vsako priliko, da bi se skrili v kako rupe. Najboljši konji največ trpe na živcih.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Člani delavskih organizacij, ne pozabljajte plačevati članarino vedno o pravem času!

Vsaka žena

nej bere moje velezanimivo navodilo o

moderni negi prs.

Preizkušen svet, če uvenejo ali niso dovolj polne!

Pišite zaupljivo na naslov:

Ida Krause, Pressburg
(Ogrsko), Schanzstrasse 2. Abt. 97

Ne stane nič!

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

LJUBLJANA, Franciščanska ulica šte. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Ivan Jax in sin,

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt
Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe za-
stoj in franko.

Okrajna bolniška blagajna

v Ljubljani

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	1/210—1/211	2—3	Turjaški trg št. 4. Franciščanskaul. 2.
Dr. Franc Minár kirurg in spl. zdr.	1/21.—1/23		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Alojz Kraigher splošno zdravljenje	1—3		Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zgledati v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglednico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam poroča druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66,800.000.—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27,000.000.—
rezervnega zaklada „ 2,000.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%,
izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1%
oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.